

Nr 183.

Af herr **Åkesson**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående omläggning af länsindelningen.

Den alltjämt stigande statsbudgeten gifver ovillkorligen anledning till betänksamhet. Skola statens utgifter ständigt ökas, blifver den naturliga följd, att ständigt nya skattekällor måste utfinnas, men därför finnes en gräns, och man kan nog med skäl anse, att det är på tiden att gå fram på sparsamhetens väg och försöka nedbringa statens utgifter.

Statsförvaltningen i vårt land är nog i förhållande till dess tillgångar ganska dyrbar, och det förefaller mig icke vara otänkbart, att afsevärda besparingar skulle kunna göras inom den administrativa förvaltningen.

Frågan om fögderiförvaltningens omorganisation är aktuell, och det synes mig ligga nära till hands, att i sammanhang med omorganisationen af berörda förvaltning äfven en omläggning af länsindelningen borde ske.

Af i statistiken tillgängliga siffror framgår, att länen för närvarande äro mycket olika såväl till areal som invånareantal.

Det minsta, nämligen Gottlands län, omfattar enligt 1908 års statistik en areal af 3,160 kvadratkilometer och ett invånareantal af 54,138, Blekinge läns siffror ställa sig respektive 3,015 och 148,746, Norrbottens län 105,882 och 156,111 och Malmöhus län 4,830 och 447,274.

Af förestående siffror framgår, att invånareantalet i Gottlands län icke är så stort som t. ex. Luggude fögderi i Malmöhus län eller Åsbo fögderi i Kristianstads län, och synes mig häraf framgå, att en så stor och dyrbar förvaltningsapparat som en länsstyrelse icke kan vara nödvändig.

Helt säkert föreligga stora svårigheter för att sammanslå två eller flera län till ett, och på många ställen föreligga så säregna förhållanden, att ingen ändring beträffande den administrativa förvaltningen är möjlig.

Jag ifrågasätter ej heller, att det administrativa verket skall i
Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 70 Häft. 2

sin helhet indragas i sådana fall, hvaremot jag tänker mig, att i många fall skulle två eller flera länsstyrelser sortera under samma landshöfding och på så sätt ett antal landshöfdingeposter indragas.

En landshöfding kan ganska visst verka mycket godt inom sitt län på områden, som hänhöra under hans ämbete, men mången gång är nog landshöfdingens direkta deltagande i länsstyrelsens arbete af ringa omfattning, och det saknas icke exempel på att till landshöfdingebefattning utnämnts person, som tidigare egnat sig åt helt annan verksamhet och sålunda varit i det närmaste främmande för arbetet i det nya ämbetet.

Enligt min mening är landshöfdingen mera att anse såsom en representativ person inom länet, hvilkens uppgift är dels att vara länsstyrelsens främste man och dels att taga initiativ till och leda utvecklingen inom det län han representerar.

En sådan uppgift är ingalunda lätt, och ett läns kommunikations- och näringsutveckling är mycket beroende af länets styresman, men helt visst kunna i många fall betydligt större områden än hvad nu är förhållandet i landet sammanföras under en landshöfding och därigenom väsentlig besparing göras.

I huru stor omfattning indragning är möjlig, tilltror jag mig ej att döma, men förmodar att en årlig besparing af 100,000 kronor skall kunna åstadkommas.

En omläggning i ofvan antydda riktning fordrar uppenbarligen en omfattande utredning, och vill jag därför på grund af hvad jag ofvan anfört till Riksdagen hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att, i sammanhang med utredningen angående fögderiförvaltningen, utredning äfven må ske, huruvida och i hvad mån omläggning af länsindelningen må kunna ske eller eventuellt, med bibehållande af länsstyrelsen i öfrigt, två eller flera län må kunna sortera under en och samma landshöfding.

Stockholm den 4 februari 1910.

N. Åkesson.

I motionens syfte instämma:

Jöns Pålsson.

P. Nilsson
i Bonarp.

Jöns Jönsson.

Nils Jönsson
i Kvarnberga.

Johan Jönsson.

Stockholm, K. B. Boströms Boktryckeri, 1910.